

2

מדינת ישראל
משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, כ' בחשרי תשל"ז
14.10.76

אל: שר המשפטים

אדוני השר,

הנדון: החקירה בענינו של מר אשר ידלין

לבקשתך אני מעלה על הכתב סיכום חקירת המשטרה עד היום על המשתמע ממנה בענינו של מר אשר ידלין.

2. תחילת הדברים בשמועות שהגיעו בזמנו למחלקת חקירות הונאה במטה הארצי של המשטרה, בהן טופל בהתאם לסיבן ולאופייין. ביום 8.9.76, לאחר פרוסום דבר המלצת הממשלה על מינויו של מר אשר ידלין לכהונת נגיד בנק ישראל, הביאה המשטרה את חוכן השמועות, לראשונה, לידיעת שר המשטרה ולידיעתך. באותו יום הבאתי את הדברים לראשונה לידיעתך, ולמחרת היום, 9.9.76 - לפי יוזמתך - גם לידיעת ראש הממשלה ושר האוצר. בשבוע שתחילתו היתה ביום 12.9.76 אספה המשטרה מידע מודיעיני, וביום ששי, 17.9.76, נפגשתי לפי בקשתי עם מר אשר ידלין לשיחה, והעמדתי על השמועות שהגיעו למשטרה. שאלתי את יהיה מוכן לשוחח עם אנשי משטרה, ולאחר שהשיב בתשובה נפגש לאחר כחצי שעה לשיחה עם ניצב יעקב קדמי, ראש אגף חקירות במטה הארצי של המשטרה, וחת-ניצב רפאל יעקובי, סגן ראש האגף. שיחה זו נמשכה גם למחרת היום, 18.9.76.

היום 17.10

קבלתי דו"ח על השיחות שהיו לאנשי המשטרה עם מר אשר ידלין, ולאחר שעיינתי בו הגעתי לכלל מסקנה שיש מקום להמשיך בבדיקה. בדיקה זו נמשכה בימים שלאחר מכן, וניתן לומר שביום 22.9.76 או בסמוך לו, הפכה הבדיקה לחקירת משטרה מן-המניין, לרבות רישום הודעות מפי עדים שנחקרו. ביום 26.9.76 היתה פגישה נוספת בין ניצב קדמי וחת"צ יעקובי לבין מר אשר ידלין, לפי בקשתו של האחרון, ובימים 10.10.76, 11.10.76, 12.10.76 ו-13.10.76 נחקר מר ידלין במשטרה והודעותיו נרשמו מפיו כמקובל.

מדינת ישראל
משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

- 2 -

בטרם אעבור לדון בחקירת המשטרה לגופה, ברצוני להעיר כי בחקירה לא נמצא חומר ראיות
לביסוסן של השמועות הראשונות, והמשך הבדיקה והחקירה נעשה לאור מידע שנחגלה בבדיקה
הראשונית.

3. חקירת המשטרה עוסקת במספר פרשיות. להלן דווח על שש פרשיות שלגביהן ניתן לערוך,

בשלב זה, סיכום ביניים לענין מעורבותו של מר אשר ידלין בהן:

(1) עיסקת נחניה;

(2) עיסקת פתח-תקוה;

(3) עיסקת רמת-השרון;

(4) עיסקת רעננה;

(5) עיסקת בת-ים;

(6) עיסקת תל-ברוך.

אעבור ואדון בקצרה בפרשיות אלו, תחילה ב-4 הפרשיות הראשונות כאחת, ולאחר מכן
בפרשיות החמישית והששית, כל אחת מהן בנפרד.

עיסקת נחניה

בשנים 1974-1973 מכרה קופת חולים בנחניה חלקת אדמה בח כ-4 דונם, תמורת סכום של
כ-3,5 מליון ל"י. בעיסקה זו שילמה קופת חולים דמי תווך בסכום של -35,000 ל"י,
ועפ"י הראיות שבידי המשטרה נעשו ע"י אנשים שהיו מעורבים בעיסקה תחבולות שונות כדי
שקופ"ח לא תדע מי קיבל הלכה למעשה או חס דמי תווך.

עיסקת פתח-תקוה

בשנת 1973 רכשה קופ"ח בפתח-תקוה קרקע חקלאית בשטח של כ-17,5 דונם, תמורת סכום של
כ-1,7 מליון ל"י. עפ"י הראיות שבידי המשטרה שילם המוכר עמלת סתר לאחד מהאנשים שהיו
מעורבים בעיסקה בסך של כ-70,000 ל"י בלא שקופת חולים ידעה על אוחו תשלום.

עיסקת רמת השרון

בשנת 1973 מכרה קופת חולים קרקע ברמת השרון תמורת סכום של כ-2,6 מליון ל"י. בעיסקה
זו שילם הקונה דמי תווך בסכום בלתי ידוע, שהחלק בין אנשים שונים.

מדינת ישראל
משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

- 3 -

עיסקת רעננה

בשנת 1974 רכשה קופ"ח ברעננה חלקת אדמה בשטח של כ-9 דונם בסכום של -735,000 ל"י. בעיסקה זו שילם המוכר דמי תווך בסכום של כ-14,000 ל"י.

אשר לחלקו של מר אשר ידלין ב-4 העיסקאות הנ"ל, מצוי בחיק המשטרה חומר ראיה המבסס לכאורה גירסה לפיה קיבל מר ידלין בהסתר מדמי התווך ומהעמלה סכום כולל של כ-48,000 ל"י. מר ידלין מכחיש כי קיבל דמי תווך או עמלה בקשר לעיסקאות הנ"ל.

המשמעות המשפטית של הגירסה הראשונה היא שמר ידלין קיבל שוחד בכל אחת ואחת מהעיסקאות הנ"ל, ובעיסקת נתניה אף חייב עצמו בעבירת מרמה כלפי קופת חולים. ואילו על-פי גרסתו של מר ידלין לא נעברה על ידו כל עבירה.

4. עיסקת בת-ים

בשנת 1974 נרכשה בבת-ים דירה המורת סך של כ-129,000 ל"י ונרשמה במשרד ספרי האחוזה ע"ש פלונית. עפ"י גירסתה של אותה פלונית נרכשה הדירה למעשה ע"י מר ידלין, המימון נעשה בכספו של מר ידלין, שקיבל לצורך זה הלוואה מאותה פלונית בסך של -5,000 ל"י, והרישום על-שם פלונית נעשה כדי להסתיר את בעלותו של מר ידלין בדירה. עפ"י גירסתו של מר ידלין, רכש הוא את הדירה בשותפות עם אותה פלונית, כאשר חלק מהותי של המימון סיפק הוא עצמו ואילו את מקצתו סיפקה אותה פלונית. לאחר מספר חודשים נמכרה הדירה לאחות הראשית של קופת חולים - שביקשה מאת מר ידלין לסייע לה ברכישת דירה - בסכום של כ-180,000 ל"י. בהליכי המכירה הצהירה פלונית על היות הדירה דירת-יחיד, הצהרה שנועדה בניסבות העניין לפטור את העיסקה מתשלום מס שבח. את הרווח מעיסקה זו, בסך של כ-50,000 ל"י, קיבל מר ידלין, וממנו הפריש סכום של -8,000 - -9,000 ל"י לאותה פלונית. פירוש הדברים הוא, שכלפי חוץ נעשתה הן עיסקת הקניה והן עיסקת המכירה רק ע"י אותה פלונית, בעוד שלמעשה היחה הדירה של מר ידלין בלבד או שלו בשותפות עם אותה פלונית.

ניתן לומר, לכאורה, שמר ידלין חייב עצמו בעבירה של קשירת קשר לעבור עבירה על חוק מס שבח מקרקעין, השכ"ג-1963, ולחח הצהרת שקר. ראוי עם זאת להוסיף ולומר, שלדברי מר ידלין לא היה ער, בעת ביצוע העיסקה, להשלכות שיש לצורת ביצוע העיסקה על החיוב במס.

מדינת ישראל
משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

- 4 -

5. עיסקת תל-ברוך

בשנת 1974 מכרה קופת חולים, חמורת סך של -115,000 ל"י, מבנה ששימש בזמנו למרפאה. על-פי המסמכים רכש פלוני אח המבנה ואולם מוסכם על הכל, גם על מר ידלין, שלא אותו פלוני היה הרוכש. הראיות בתיק המשטרה מעלות שתי גירסאות באשר לעיסקה: על-פי גירסה אחת, נרכש המבנה בשותפות ע"י מר ידלין ופלונית, אחותו של פלוני - שמר ידלין מכיר אותה היכרות אישית - והעיסקה בוצעה כפי שבוצעה כדי להסתיר את חלקו של מר ידלין וחלקה של אותה פלונית. על-פי גירסתו של מר ידלין נרכש המבנה ע"י פלונית בלבד. מתוך המסמכים בכתב עולה שמר ידלין היה מעורב בעיסקה מצד קופ"ח. כשנה לאחר הרכישה נמכר המבנה ברווח קטן, ועל-פי הגירסה הראשונה קיבל מר ידלין חלקו באותו רווח. המשמעות המשפטית של הגירסה הראשונה עשויה לחייב את מר ידלין בעבירות של קבלת דבר במרמה. ואילו על-פי גירסתו של מר ידלין לא נעברה על ידו כל עבירה.

6. חקירת המשטרה נמשכת והולכת, והחוקרים עוסקים הן בחקירת עדים וחשודים והן באיסוף מסמכים. השלב אליו הגיעה החקירה עתה מחייב המשכחה והעמקתה במגמה לאסוף ולרכז את כל הראיות האפשריות לשם גילוי האמת. המשטרה תמשיך בחקירה בקצב נמרץ מתוך כוונה לסיימה בהקדם האפשרי, אם כי בשים לב להתפתחותה עד היום ולחומר הראיות המצוי בידיה, אין אפשרות לחזות במדויק את מישכה.

קצב נמרץ

ב ב ר כ ה,

אברך / מר ר
פרופ' אהרן ברק
היועץ המשפטי לממשלה